

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ТА ІНСТИТУЦІЙНИЙ РІВЕНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Білокопитов В.І., к. пед. н., доц. кафедри іноземних мов

Проблема забезпечення якості вищої освіти при підготовці фахівців була, є й постійно буде актуальною для системи освіти будь-якої країни. Сучасний стан проблем якості вищої освіти відображає суперечність: *по-перше*, між рівнем розв'язання проблеми забезпечення якості вищої освіти в Україні і вимогами, що існують на Європейському просторі вищої освіти; *по-друге*, між традиційними формами оцінювання якості знань у системі вітчизняної вищої освіти та тими, що запропоновано Болонськими реформами; *по-третє*, між об'єктивною потребою вступу до європейських регіональних та субрегіональних асоціацій із забезпечення якості вищої освіти та недостатнім рівнем готовності українських вищих навчальних закладів до участі у цих структурах.

Однією з характерних особливостей розвитку суспільства XXI століття є масштабність реформ та змін, які відбуваються в усіх сферах його життєдіяльності. Інтеграційні процеси в освіті ведуть до зростання академічної мобільності, створення узгоджених стандартів та рекомендацій, уніфікації навчальних планів, об'єднання спільних зусиль у розробці загальноєвропейських підходів до підготовки фахівця, широкого впровадження дистанційної освіти тощо.

Оскільки Україна обрала курс інтеграції на Європейському просторі вищої освіти, то одним із пріоритетних завдань нашої країни стало реформування національної системи вищої освіти на демократичних засадах. Для успішної конкуренції на європейському освітньому ринку українські вищі навчальні заклади повинні діяти в рамках культури неперервного вдосконалення якості, проводячи аналіз найкращих світових практик.

Суттєва місія у Болонському процесі належить вищим навчальним закладам, які мають значний студентський та викладацький потенціал і зможуть досить швидко виокремити для своєї діяльності необхідні шляхи вдосконалення та обміну позитивним досвідом і приєднатися до єдиних вимог європейського ринку. В переважній більшості це будуть національні університети як найпопулярніші заклади найвищого рівня акредитації та з найбільшим ресурсним потенціалом. Тут зможуть навчатися іноземні студенти, а їх першочерговим завданням стане «експорт» найкращих випускників закордон на високорозвинений європейський ринок праці. Дипломи цих студентів будуть визнані на всьому Європейському просторі вищої освіти.

Модернізація системи вищої освіти в Україні має бути спрямована, передусім, на демократизацію та послідовне впровадження академічних прав і свобод навчальних закладів. На основі саме такого підходу вищі навчальні заклади зможуть сформувати власну стратегію розвитку з урахуванням потреб споживачів і ринку праці. Вищі навчальні заклади повинні знати та враховувати потреби абітурієнтів, держави, роботодавців і відповідно до цього шукати власну нішу на ринку праці.

На інституційному рівні основними рекомендаціями щодо забезпечення якості вищої освіти є:

- формулювання політики університету і визначення процедур забезпечення якості (у Європі вже існує позитивний досвід, який було вивчено в рамках проведення Європейською асоціацією із забезпечення якості вищої освіти першого та другого транснаціональних європейських проектів оцінювання якості вищої освіти);

- вибір власних пріоритетів у навчанні і проведенні наукових досліджень. Надання ВНЗ можливості коригувати кількість навчального часу в залежності від профільності, проведення наукових досліджень у залежності від потреб регіону;

- пошук найефективніших форм і методів роботи зі студентською молоддю у вищому навчальному закладі;

- заохочення та підтримка відносин між інституціями регіону: обмін студентами, викладачами, адміністративними працівниками надасть можливість ознайомлення та обміну з найкращим досвідом;

- моніторинг та періодичний перегляд змісту навчальних програм, профілювання програм та встановлення власних критеріїв для прийому професорів і студентів;

- залучення студентів до забезпечення якості. Важливе значення може мати студентське самоврядування, представники якого беруть участь при складанні програм, на поточних іспитах, при розробці критеріїв оцінки якості студентів;

- передбачення можливих напрямів розвитку вищого навчального закладу на декілька років наперед;

- збільшення привабливості кар'єрного зростання дослідників-початківців для забезпечення високої якості дисциплінарних досліджень. За рахунок адміністративного ресурсу та коштів профспілкових рад заохочувати володарів найкращих результатів дослідження;

- доступність інформації. У вищому навчальному закладі створити окремі дошки оголошень або на вже існуючих – окремі куточки для висвітлення результатів груп, факультетів, інститутів щодо процесу забезпечення якості вищої освіти.